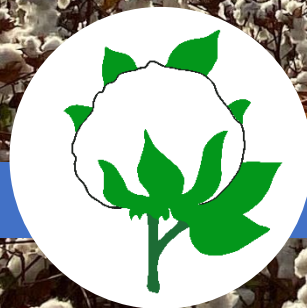

המועצה לייצור ושיווק כותנה בע"מ

חברת סיכום עונת 2021

פברואר 2022

שנת 2021 – "אנחנו על המפה"

מורדי ונטורה – יו"ר מועצת הכותנה

בשטוח הבינוני המחירים ירדו ואנחנו צריכים לקוות שהם יתייצבו סביב ה-2 דולר לליברה.

ככל שנותנים ביטוי לעליית המחירים של התשומות ושער חליפין נמוך ניתן להבין שהאתגרים העומדים בפני הענף נותרו אתגרים משמעותיים ויש לא מעט מגדלים, בעיקר מגדלים שמחיר המים שלהם גבוה, שגם במחיר של 2 דולר לליברה הגידול גבולי.

אני חוזר על דברים שכבר נאמרו כמעט בכל פורום: בכל הפרמטרים שתלויים בנו אנחנו נדרשים למצוינות. אם זה בטיפוח זנים טובים יותר, פרוטוקול גידול מדויק ומקצועי ותוצאות טובות ביבול, אחוז סיבים, טיב הכותן ועוד. זה לא סוד שמגדלים אשר מקפידים על כל פרט ופרט קלה כחמורה מגיעים לתוצאות מקצועיות מעולות – זה בידיים שלנו!

הגדרנו לפני מספר שנים יעד לענף שמתייצב בטווח של 60-80 אלף דונם לאורך זמן וזאת מתוך הנחה שהיקפים שכאלה מאפשרים שמירה על שתי מנפסות, מערך הדרכה, כמות סבירה לשיווק, מועצה מתפקדת ועוד. בשנת 2022 נעמוד ביעד שהוגדר ואני מאמין שניתן לשמור על יעד זה לאורך זמן.

יש לנו במועצה צוות קטן, יעיל, מקצועי ומחויב מאוד לענף. צוות שעושה את מלאכתו נאמנה בהובלה של יזהר מנכ"ל המועצה ועל כך תודתנו!

בדברי הסיכום שלי לשנת 2021 כתבתי את הפסקה הבאה: "לשמחתנו, לקראת סוף השנה חלה התערורת בשווקים ואנחנו חווים תהליך איטי ויציב של עליית מחירים וקצב מכירות סביר. המחירים שאנחנו פוגשים כעת נכנסים למרחב של גידול רווחי ואנחנו תקווה שאכן אנחנו נמצאים בשלב של שינוי מגמה ונגיע לשינוי משקל חדש שיאפשר המשך קיום של הענף בהיקפים גדולים מאלה שידענו בשנים האחרונות."

אכן, ענף הכותנה מתנהג כעוף החול, אותו עוף אשר ע"פ המדרש אינו מת לעולם!

אנחנו עדים בשנה האחרונה לתהליך בו יש שילוב ידיים ועבודה משותפת של כל הגורמים בענף: בראש וראשונה המגדלים עצמם שהתארגנו בצורה יפה ופועלים לשימור וחזוק הענף, הארגונים האזוריים, מנהלי המנפסות, א.ע. הפלחה ומועצת המנהלים. כולם פועלים יחד בידעה שרק בעבודה מתואמת ומשותפת ניתן לצלוח משברים ולשמר ענף חשוב כמו ענף הכותנה.

ידענו כי יהיה שינוי במחירים אבל לא חזינו את עוצמת השינוי. הערכנו כי המחירים יטפסו מעלה כפי שקרה בעבר אחרי תקופות של ירידת מחירים משמעותית אבל לא הערכנו שנגיע לרמת מחירים של 3.45 דולר לליברה.

ההערכות הן שרמת המחירים תישאר גבוהה לאורך זמן גם אם לא ברמה של מעל 3 דולר לליברה. חשוב לזכור ולהבין שזו אינה רמת מחירים שמבטאת שיווי משקל, ולכן יש הניה

סיכום עונת 2021 – בחזרה למרכז הבמה

יזר לנדאו – מנכ"ל מועצת הכותנה

רמות המחירים קפצו בצורה דרמטית. ה-Index A (מחירי האקלה) עמד בינואר 2021 על 87.55 סנט/ליברה ואילו בינואר 2022 על 127.20 סנט/ליברה, זינוק של 45%. מחיר הפימה בינואר 2021 עמד על 147 סנט/ליברה ואילו בינואר 2022 על 345 סנט/ליברה, זינוק של 135%.

במילים אחרות, מותר לצטט את אמרתו האלמותית של חיים יבין אחרי בחירות 1977 – גבירותי ורבותי, מהפך!!

ואכן, מי מהמגדלים שהאמין בגידול הכותנה וראה בה גידול אסטרטגי אשר חייב להיות בסל גידולי השדה, גם בשנים קשות, הרוויח ובגדול.

דבר נוסף שהפנמנו השנה בצורה מאד ברורה הוא חשיבותה של הכותנה כגידול עוגן בסל גידולי השדה. אם בשנים האחרונות חווינו קניבליזציה של מחירי התחמיצים וגידולים נוספים, לאור צמצום שטחי הכותנה, הרי כעת המצב התהפך והשוק הפך משוק של קונים לשוק של מוכרים. עצם קיומה של הכותנה גורם לשאר הגידולים להיות רווחיים.

צפי הזריעה לעונת 2022 עומד על כ-75,000 דונם, זינוק של 180%. אזורים ומגדלים שהפסיקו לגדל מספר רב של שנים חוזרים ואנחנו מקבלים אותם בזרועות פתוחות. האתגרים איתם אנו מתמודדים ונתמודד בעונה הקרובה יהיו גדולים, במיוחד בכל הקשור לכושר הקטיף, וזאת למרות שמספר הקטפות עולה מ-14 ל-19 קטפות.

נראה כי הקורונה גרמה לעולם כולו להבין כי מה שהיה זה לא בדיוק מה שיהיה. דברים שהיו ברורים לחלוטין פתאום כבר לא כל כך רלוונטיים. חשיבותה של החקלאות בכלל, ובמדינה כמו ישראל בפרט, קיבלה משנה תוקף, לא רק בכל הקשור לביטחון התזונתי וליכולת לספק אחוז נכבד מהמזון, ללא תלות בגורמים זרים, אלא גם חוסנם הכלכלי של החקלאים והשמירה על שטחי החקלאות.

מצווה עלינו להיות חלק מהמאבק על שמירת מקומה של החקלאות הישראלית ולוודא כי הרפורמה בחקלאות לא תחריב את המפעל הנפלא שנבנה מאז קום המדינה. גם אם נדמה לנו כי הקרב כרגע נוגע "רק" לירקות ולפירות או לביצים, ברור כי הקרב הבא יהיה על מחירי מי הקולחין ונושאים נוספים העלולים להשפיע על כדאיות גידול הכותנה.

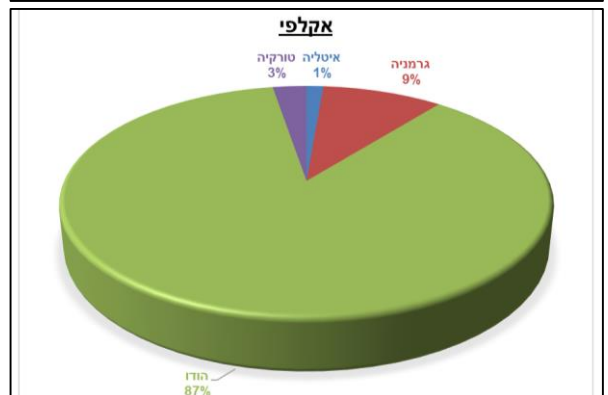
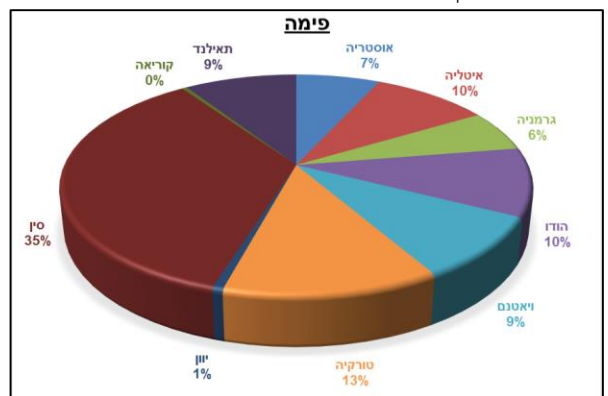
אם שנת 2021 הייתה שנת מעבר מחושך לאור, הרי שנת 2022 תסמן את חזרתו של ענף הכותנה כגורם משמעותי בסל גידולי השדה להרבה שנים קדימה.

שנת 2021 החלה בתקווה גדולה שאכן התגשמה. הייתה זו שנה בה נשברו שיאים רבים והצבע חזר ללחי המגדלים.

ערב תחילת העונה הצפי למזרע היה סביב 15,000 דונם, כאשר המוטו המרכזי היה שמירה על יכולות ולא הקפאה או סגירה. מענק הזריעה ביחד עם מאמצי שכנוע של מגדלים אשר הבינו את החשיבות של השמירה על הענף, הביא בסופו של יום לתוצאה של 26,800 דונם. במיוחד חשוב לציין את ההחלטה להשאיר את מנפטת העמק פעילה, למרות הכמויות הקטנות ובכך להבטיח שגם בשנים הבאות הניפוט יתקיים בשתי מנפטות.

בשנת 2020 שלחנו קצת מעל 4,000 טון ואילו במהלך 2021 שלחנו מעל 16,500 טון, שיא משלוחים מאז 2015. 67% מנפח המשלוחים היו של פימה, 32% אקלפי ואחוז אחד של כותנת אקלה. ניקינו את המחסנים מסחורות שישבו מספר לא קטן של שנים במלאי.

גרפים של חלוקת המשלוחים לפי מדינות יעד-

נתוני ענף הכותנה

(מספרים מעוגלים – מחירי מכירה) דולרים במחירים שוטפים

2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	
1,910	1,700	2,870	2,250	1,600	2,000	2,200	מזרע אקלה (דונם)
20,800	25,050	21,300	28,500	59,000	70,500	90,000	מזרע פימה (דונם)
4,090	3,880	20,230	15,800	7,800	11,300	6,300	מזרע אקלפי (דונם)
26,800	30,630	44,400	46,550	68,400	83,800	98,500	סה"כ מזרע (דונם)
243	180	350	300	210	180	150	סיבים אקלה (טון)
4,068	4,825	4,000	5,400	10,270	11,590	16,460	סיבים פימה (טון)
794	725	4,200	3,500	1,600	2,340	1,280	סיבים אקלפי (טון)
5,105	5,730	8,550	9,200	12,080	14,110	17,890	סה"כ סיבים (טון)
0	0	0	0	0	0	0	גרעיני אקלה (טון)
5,420	7,600	6,500	8,400	16,200	18,200	25,500	גרעיני פימה (טון)
1,355	1,200	7,000	5,800	2,700	3,800	2,000	גרעיני אקלפי (טון)
6,775	8,860	13,500	14,200	18,900	22,000	27,500	סה"כ גרעינים (טון)
126	78	75	80	75	75	70	מחיר סיבי אקלה סנט/ליברה (איכות 454)
250	176	140	150	152	148	142	מחיר סיבי פימה סנט/ליברה (איכות 208)
183	143	110	125	121	114	114	מחיר סיבי אקלפי סנט/ליברה (איכות 206)
-	-	-	-	-	-	-	מחיר גרעיני אקלה (\$ לטון)
447	400	365	340	300	260	240	מחיר גרעיני פימה (\$ לטון)
476	425	370	340	310	275	285	מחיר גרעיני אקלפי (\$ לטון)
25	15.5	23	28	39	43	54	הכנסות סיבים (במיליוני \$)
3	3.5	5	5	5	6	7	הכנסות גרעינים (במיליוני \$)
28	19	28	33	44	49	61	סך הכנסות (במיליוני \$)

* כותנה מזון אקלה כוללת רק "הורים" * מכירת גרעינים התבצעה בשקלים לפני הובלה
* מחיר ממוצע של פימה ואקלפי כולל מכירות מוקדמות

נתונים כספיים

איתמר בן-צבי – מנהל אגף הכספים

ביצוע תקציב מועצת הכותנה – במיליוני ש"ח

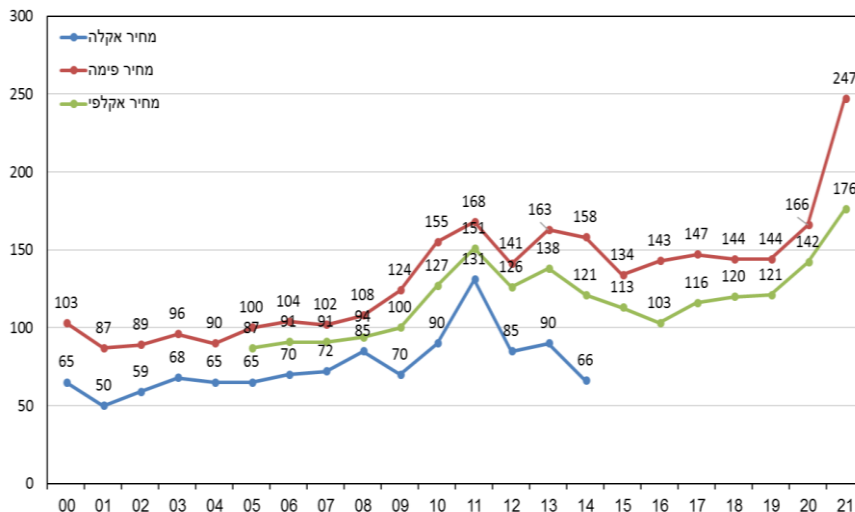
שנה	2016	2017	2018	2019	2020	2021	תכנית 2022
סה"כ מזרע - באלפי דונם	84	68	47	45	31	27	75
הוצאות במיליוני ש"ח							
תקציב שוטף	6.7	7.1	7.0	6.8	6.1	3.8	4.4
השקעות	0.8	1.0	0.6	0.5	0.2	0	0.4
תקציב מו"פ	0.5	0.6	0.4	0.4	0.2	0.1	0.4
סה"כ	8.0	8.7	8.0	7.7	6.5	3.9	5.2
גבייה במיליוני ש"ח							
גבייה ישירה ממגדלים	2.9	2.6	2.2	1.9	1.3	1.0	1.7
גבייה לעמלות מחקרים	0.6	0.5	0.3	0.3	0.2	0.1	0
סה"כ לגבייה	3.5	3.1	2.5	2.2	1.5	1.1	1.7

פדיון ממוצע לדונם בדולרים – לפני גבייה לקרן צבירה

אומדן 2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	
1,220	840	695	640	650	600	610	פימה
916	699	690	632	624	585	590	אקלפי
3.16	3.21	3.32	3.63	3.52	3.69		שער דולר בפועל

הסכומים כוללים פיצויים מקרן נזקי טבע כולל רשת בטחון

סנט/ליברה

מחירי כותנה ישראלית למגדל – סנט לליברה, במחירים שוטפים – לפני גבייה לקרן צבירה

סיכום ארצי של עונת הכותנה 2021

עופר גורן – ממ"ר כותנה וגידולי קיץ, שה"מ

כללי

בשנת 2021 היקף מזרע הכותנה פחות מ-27 אלף דונם. עונת גידול זו מהווה המשך למגמת צמצום מזרע הכותנה מאז שנת 2015 בה נזרעו כ-100 אלף דונם בישראל. שיא שלילי זה במזרע היווה סימן שאלה על עצם קיום הענף.

הסיבות העיקריות לצמצום המזרע מיוחסות לייקור משמעותי של התשומות ועלויות הייצור, לירידה בתמורה, הנובעת בין השאר מהירידה בערך הדולר (כ-20% בחמש השנים האחרונות), ובנוסף, שני פגעים עיקריים איתם מנסה הענף להתמודד: ההלקטית הוורודה (זחל ורוד) ומחלת הקרקע מקרופומינה פזואולינה, אשר לעיתים עלולים לפגוע קשות ביבול הכותנה. עקב שינוי לטובה שחל בשנת 2021 בתנאי סחר הכותנה בשווקי העולם, זינקו מחירי הכותנה ארוכת הסיב (ELS) לרמות שלא ידע הענף בעבר, ועונת כותנה 2021 הסתיימה ברווח מצוין למגדלים.

תנאי האקלים ששררו בעונת הגידול הנוכחית היטיבו בסך הכול עם גידול הכותנה, זו שנה שלישית ברצף, ולכן חלק ניכר מהשדות הניבו יבולים נאים, בעיקר במרכז ובחלקים הדרומיים של הארץ. עונת גשמים חורף 2020-21 הסתיימה כממוצעת, לאחר שתי עונות גשומות מאוד.

בחודשי האביב היו מעט גשמים, בעיקר במרץ, עם מספר רב של ימי גשם, מלווים בטמפרטורות קרוב לממוצע עם שינויי טמפרטורה ניכרים. החודשים אפריל ומאי היו חמים מהממוצע אולם ללא אירועי חום קיצוני שהיו בשנתיים האחרונות. קיץ 2021 (יוני עד ספטמבר) היה חם מהרגיל, אם כי פחות חם מרוב הקיצים בעשור האחרון. על רקע תנאי האקלים שתוארו לעיל, עונת הזריעה החלה במועד הרגיל והתנהלה כמעט ללא הפרעות.

שני הפגעים מהם סבל הענף, בעיקר לפני 4-5 עונות, ההלקטית הוורודה ומחלת המקרופומינה, לא באו כמעט לידי ביטוי ולגרימת נזקים בהיקף גדול לגידול (למעט מקרים בודדים בהם חלה התפרצות של המקרופומינה). תנאי האקלים החמים בתחילת הקיץ ובעיקר באמצעו (יולי-אוגוסט) האיזו את ההתפתחות שלבי הגידול והיטיבו עם תנאי צבירת המוטמעים ומילוי ההלקטים. עונת הקטיף החלה במועד הרגיל ובהעדר גשמים מוקדמים הסתיימה ללא בעיות מיוחדות ועם איכות סיבים טובה מאוד.

פימה

בעונת 2021 חלה ירידה ב-13% ביחס ל-2020 בהיקף מזרע הכותנה. ירידה זו נבעה בעיקר מצמצום מזרע הפימה בשיעור של 18% ביחס לשנה הקודמת. שטח מזרע הפימה השנה כ-21 אלף דונם, מתוכם כ-1,080 דונם הורים לייצור זרעי מכלוא. יבול הסיבים הממוצע 203 ק"ג/ד' מעט נמוך משנת השיא בפימה 206 ק"ג/ד' ב-2014. אזורי הדרום וגרנות הניבו השנה יבול ממוצע של 209 ק"ג/ד' סיבים, גליל מערבי והעמקים הניבו 204 ו-192 ק"ג/ד' בהתאמה. ראוי לציון יבול של 253 ק"ג/ד' בגד"ש שכ"ל. עיקר מזרע כותנת הפימה השנה כלל את הזנים: V-70 (85%) וגולית-6 (15%) לאחר שלא כוללים זני הורים וקווים חצי מסחריים.

הזן V-70 הניב יבול מעט נמוך, בממוצע 11 ק"ג/ד' סיבים, מהזן גולית-6. ערכי עדינות הסיבים דומה בשני זני הפימה והם מצויים בתחום של 4.15 יח' מיקרונייר, כמו גם חוזק הסיב הממוצע 43.6 גרם לטקס, חזק פחות בגרם/טקס מהשנה שעברה.

לאחר שקלול כל המכירות שהתבצעו בתוך הפול, מחיר המכירה המשוער של כותנת הפימה 267 סנט לליברה מהווה "קפיצה" מאוד משמעותית כלפי מעלה, וזאת, גם בהשוואה למחירי השנים האחרונות: 140, 146, 150 ו-153 סנט ב-2020, 2019, 2018 ו-2017 בהתאמה, ואף למחירי הפימה בעבר.

מכלוא בין-מיני

שטח כותנת המכלוא - אקלפי - נשאר דומה לשנה הקודמת כ-4 אלף דונם, זהו היקף מזרע נמוך ביותר בשנות קיום המכלוא בארץ כבר שנה שניה ברצף. הסיבה העיקרית לכך הינה ירידת מחיר כותנת המכלוא, כתוצאה של קושי בשיווקה במחיר טוב תחת מדדי קטגוריה של כותנת סיב ארוך מאוד. יבול הסיבים הממוצע 197 ק"ג/ד' דומה לממוצע היבול ב-2020 ונמוך ביחס לשנתיים שקדמו לה, ובעיקר ביחס לשנת 2018 שהסתכמה ביבול ממוצע - 223 ק"ג/ד'. מרבית כותנת המכלוא נזרעה במשקי הדרום ובמשקי העמק.

הזן השולט במזרע כבר מספר שנים הוא YD-1432. איכות הכותן טובה כבר שלוש שנים ברצף. המדד המשמעותי ביותר - חוזק הסיב - ממשיך במגמת השיפור מלפני שנתיים בשני גרם - 37.5 גרם/טקס בממוצע. כמה קווי מכלוא חדשים, שנבחנו השנה בהיקפים חצי מסחריים, הראו חוזק סיבים אשר מתקרב ל-40 גרם/טקס.

לאחר מכירת החלק הארי של היבול מחיר מכירה של כותנת המכלוא הוא 181 סנט לליברה. המחיר מאוד גבוה ביחס למחירי האקלפי בעבר. המחיר הגבוה כמו בפימה הודות לצמצום המלאים, אם כי בשיעור נמוך בהרבה.

התפלגות שטחי המזרע באזורי הגידול

דונמים 2021				
אזור	פימה	אקלה	מכלוא	סה"כ
גליל מערבי	3,610	30		3,640
יזרעאל + גלבו	7,620		1,085	8,705
גרנות	1,500		120	1,620
דרום	7,220	905	2,760	10,885
נגב	850	975	125	1,950
סה"כ ארצי	20,800	1,910	4,090	26,800

התפלגות היבול באזורי הגידול

יבולי סיבים ק"ג/ד' - 2021		
אזור	פימה	אקלפי
גליל מערבי	204	
יזרעאל + גלבו	192	183
גרנות	209	201
דרום	209	203
נגב	253	182
ממוצע ארצי	203	197

כלכלת הגידול

תחשיב ממוצע לפי זנים \$ לדונם מחירי 2021		
הסעיף	פימה	מכלוא
יבול גולמי (ק"ג/ד')	611	615
אחוז סיבים	33.22%	31.96%
יבול סיבים (ק"ג/ד')	203	197
יבול גרעינים (ק"ג/ד')	318	332
מחיר בסיס סנט/ליברה למגדל	243	175
מחיר ק"ג סיבים למגדל (\$)	5.36	3.86
מחיר טון גרעינים למגדל (\$)	447	476
הכנסה מסיבים (\$)	1,088	759
הכנסה מגרעינים (\$)	142	158
סה"כ הכנסה (\$)	1,230	917
הוצאות משתנות (\$)	758	705
עודף תפעולי 2021 \$	472	212

ערך הדולר \$1 = 3.1 ₪

תוצאות הגידול בעונת 2021 היו טובות, זו שנה שלישית ברצף. היבול הממוצע שומר על רמה גבוהה בעיקר בפימה, אולם נמוך באופן יחסי בכותנת המכלוא. אחוזי הסיבים שומרים על יציבות בפימה בשנים האחרונות ומעט נחיתות של כ-1.25% בכותנת המכלוא. ההכנסה מגרעיני הכותנה, שנמכרים כמזון מרוכז לבקר, ממשיכה לעלות משמעותית ומחיר הגרעינים הדולרי השנה הגיע לשיא חדש של מעל \$450 לטון. 99% ממחיר הבסיס מצביע על איכות גבוהה של הסיבים ועל כמעט העדר בעיות בעונת הקטיף, ו/או של אחסון לפני הניפוט זו שנה רביעית ברצף.

בעיה שמשפיעה משמעותית ברצף של מספר שנים על כלכלת הענף הינה שער הדולר (ערכו השקלי) שירד במהלך השנה בשיעור של 3% לרמה של 3.1 \$/₪ ב-31 דצמבר 2020, בשש השנים האחרונות ב-20% ובמהלך 15 השנים האחרונות ערך הדולר ירד בשיעור כ-30%. המשמעות היא פגיעה בהכנסה ממכירת סיבי הכותנה, וזאת בנוסף להתייקרות תשומות הגידול.

בנייתו כלכלי שנערך השנה עבור הנתונים הממוצעים בכל אחד משני הזנים, הוספו \$80 להוצאות המשתנות. ההוצאות המשתנות של הפימה גבוהות ב-\$50/ד' לעומת אילו של המכלוא. פער ההכנסה לדונם הוא \$399/ד' לטובת הפימה, ולכן קיים יתרון בעודף התפעולי לדונם של \$349 לזכות תוצאות הפימה בתחשיב.

סיכום

עונת הגידול 2021 מאופיינת בתוצאות גידול מצוינות לפימה, אך בינוניות למדי לזן המכלוא. השנה הנוכחית ממשיכה למעשה כבר שנה שלישית ברצף של תוצאות גידול טובות במרבית המדדים.

שנת 2021 הינה עונת גידול בה נשמרו התוצאות המקצועיות זו שנה רביעית ברצף, לאחר שנתיים של פגיעה קשה בשדות הפימה תוצאת התפרצות אלימה של מחלת הקרקע מקרופומינה, ומספר שנים של פגיעת מתמשכת ע"י ההלקטית הורודה. ככלל, תנאי האקלים במהלך עונת 2021 והחורף שקדם לה היטיבו עם הגידול וכמובן עם יבול הכותן (בעיקר בפימה) ואיכות הסיבים.

התוצאות הכלכליות של הענף בשנת 2021 מראות על היפוך קיצוני של מגמת הרווחיות בכותנה, ומכאן על רווחים מעולים לחקלאי. נקווה שמצב זה ישמר לאורך זמן וגידול הכותנה יחזור להיות גידול מרכזי בין גידולי השדה בישראל.

חשוב לחזור ולציין את הערך המשמעותי הרב של גידול הכותנה למחזור גידולי השדה.

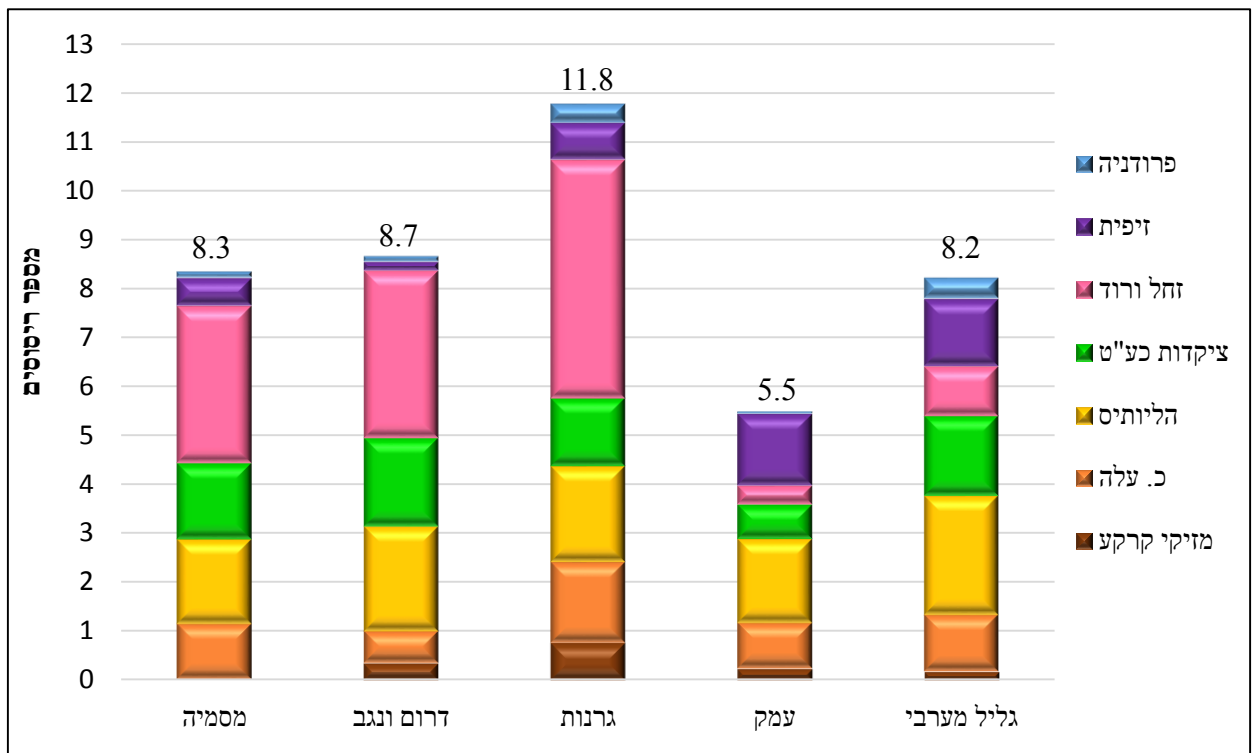
סיכום עונת ההדברה – עונת 2020

מיכל אקסלרוד – אנטומולוגית המועצה

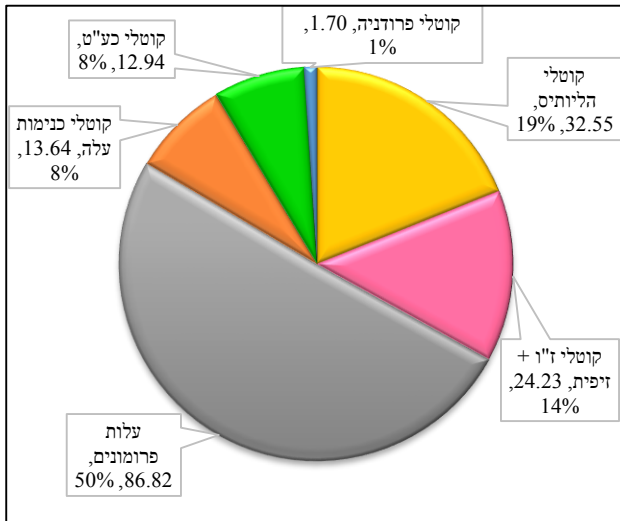
מזרע האקלפי ירד משמעותית השנה והיווה רק 15% מכלל המזרע הארצי, לכן מוצגים הנתונים רק עבור מזרע פימה. יש לציין כי לא היו בעיות הדברה מיוחדות במזרעי האקלפי.

באיור מספר 1 מוצגים הריסוסים עבור כל מזיק לפי כל שטחי מזרע פימה. אפשר לראות שבאזור גרנות ובאזור הדרום, עיקר ההדברה מופנית להדברת הליותיס והלקטית ורודה. יש לציין כי חלק מהריסוסים כנגד הלקטית ורודה הם מניעתיים ולא דווקא מעידים על רמות האוכלוסייה בשטח. באזור הצפון, עיקר הריסוסים היו מופנים להדברת הליותיס וזיפית.

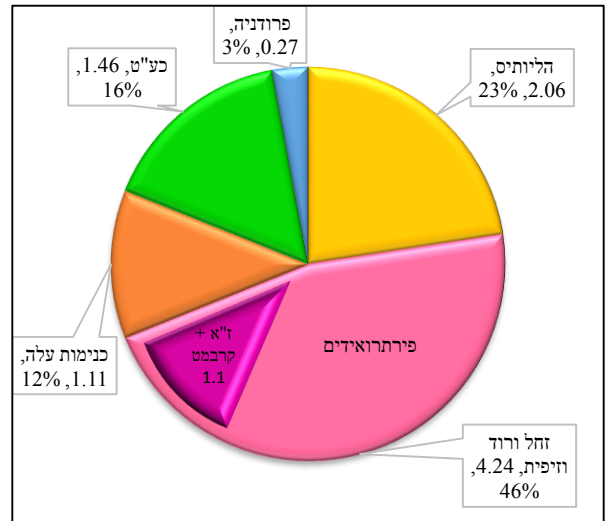
עונת 2021 היתה עונה טובה וללא בעיות מיוחדות מבחינת מזיקים. תחילת העונה התאפיינה בנגיעות נמוכה מאוד **במזיקי קרקע** ובמעט **כנימות עלה** ברוב האזורים בארץ. הנגיעות **בהליותיס** היתה נמוכה מהשנה שעברה, אך לעיתים נמשכה לאורך עונת הגידול. ברוב האזורים היו שני ריסוסים, ללא בעיות מיוחדות ביעילות ההדברה. הנגיעות בציקדות וכנימות עש היתה נמוכה מהממוצע הרב שנתי וטיפולים כנגדם היו יעילים. **פרודניה** היתה ברמה נמוכה ורוב החלקות לא טופלו כנגדה. **ההלקטית הורודה** הופיעה מאוחר העונה, רמות המזיק נשמרו נמוכות לאורך עונת הגידול. באזורים שלא הוסיפו פירתרואידים לריסוסים מוקדמים אפשר היה לראות עלייה בזיפית, ואף היו טיפולים מכוונים להדברתה.

איור מס' 1. מספר הריסוסים למזיק לפי אזורים (ללא יישום פרומונים).

איור מספר 3. עלויות (ש"ח) תכשירי ההדברה לפי קבוצות תכשירים בשטחי המדגם בפרימה.

איור מספר 2. מספר הריסוסים בפרימה למזיק בשטחי המדגם.

עונת 2021 היתה עונה טובה, עם לחץ מזיקים נמוך וכמעט שלא היו בעיות של מקרופומינה, מלבד חלקות בודדות. מרכיב עלויות ההדברה הינו עדין משמעותי עבור המגדלים, בעיקר יישום הפרומונים. יש בידנו את הכלים להתמודד עם ההלקטית הורודה, ולכן אנחנו צריכים לעשות זאת בכל האמצעים העומדים לרשותנו. הכלי המרכזי שעומד לפנינו הוא סניטציה וטיפול בכותנה לאחר הקטיף ופינויו באופן אחראי. בתקווה לחורף גשום נוסף שיעזור לנו בצמצום האוכלוסייה של מזיק קשה זה.

לפי מדגם של כ-85% משטחי הפרימה, מספר הריסוסים, מספר הריסוסים (לא כולל יישום הפרומונים) היה 9.1 ריסוסים (איור מספר 2), קצת יותר מהעונה שעברה (8.5 ריסוסים). ארבעה ריסוסים נגד הלקטית ורודה, שני ריסוסים נגד הליותיס וקצת יותר מריסוס אחד נגד כנימת עש הטבק וכנימות עלה. עלויות תכשירי ההדברה היו 172 ש"ח, ירידה של 6 ש"ח לדונם. למרות הירידה בנגיעות בהלקטית ורודה, עיקר עלויות ההדברה מופנות למזיק קשה זה, עם 65% מעלויות ההדברה בפרימה. 19% מעלויות ההדברה הוקדשו להדברת ההליותיס. להדברת כנימות עלה הוקדשו 8% ורק 8% להדברת כנימות עש ומוצצים אחרים. לצורך הדברת פרודניה הוקדש אחוז בודד מעלויות ההדברה.

סיכום עונת המיון- 2021

מתניה צונץ – מנהל המכון למיון כותנה

מיוני הפימה של העונה מובאים בטבלאות מס' 1 ו-3. מתוך הטבלאות ניתן לראות שהמיון השנה היה דומה מאוד לשנים קודמות ובכלל, מגמת השיפור במהלך השנים נמשכת. יחד עם זאת, ניתן לראות כי עדיין ישנם אחוזי מיון, אמנם, גם הם במגמת ירידה, בדרגות האיכות הנמוכות (40,60,90 וכיו"ב) שמקורם בעיקר בשילוכים לא טובים ובתוספת של קטיף בלחיות גבוהות או גליליות שהגיעו לניפוט בלחות גבוהה (בא לידי ביטוי יותר בכותנת המכלוא מאשר בפימה).

עדינות זני הפימה (איור מס' 1) השנה בדומה לשנה שעברה, התחלקה באופן די שווה בין שתי קבוצות עדינות עם נטייה קלה לקבוצת העדינות הרצויה יותר (טווח עדינות -3.8-4.19). ניתן לומר שיותר מ-94% ממיון ה-20 לדוגמא, נמצא בטווח זה, כולל זני "הורים" ו"שונים". תופעה זו חוזרת על עצמה גם במיונים הנמוכים יותר. כמו כן, ניתן לראות אחוזים קטנים עד זניחים בטווחי העדינות הנמוכה, דבר הנובע מכמות קטנה של כותנה בקטיף שני ומצביע בין היתר על העובדה שמחלת המקרופמינה עדיין קיימת בחלקות מסוימות. מבחינת חוזק הסיבים, ניתן לראות יציבות (איור מס' 2) בזני הפימה המובילים, עם ממוצע חוזק ארצי של 43.6 גר/טקס (לעומת 44.3 בשנה הקודמת).

אקלפי- היקף מזרע דומה לשנה שעברה עם איכות הסיבים הגבוהה ביותר בשנים האחרונות (טבלה מס' 2). מבחינת חוזק הסיבים ואורכם, ישנו שיפור ניכר גם בזן המכלוא העיקרי (YD-1432) אשר לא נפל מזני מכלוא חדשים שנבחנו. תופעה זו חוזרת כבר שנה שנייה וככל הנראה תנאי אקלים כמו שהווינו במהלך הגידול תורמים לכך (כך, לדברי המטפח). עדיין יש מקום לבחינת מכלואים שיתנו לנו תוצאות קרובות יותר לזני הפימה.

עונת גידול הכותנה בשנת 2020, כמו גם העונה הקודמת התאפיינה באיחור של הזריעות עקב כמויות הגשמים שירדו במהלך החורף ובתחילת האביב. פגעי מזיקים ומחלות (זחל ררוד והמקרופמינה בהתאמה), היו די זניחים ולא גרמו להשפעות על איכות הסיבים. עונת הקטיף התאחרה ביחס לשנים עברו, אך ללא בעיות מיוחדות של גשמים מוקדמים הסתיימה ללא בעיות מיוחדות ועם איכויות טובות מאוד. יבולי הפימה היו די זהים באזורי הגידול השונים - (20 ק"ג/ד' בדרום, 198 ק"ג/ד' בגרנות, 197 ק"ג/ד' בעמק, 205 ק"ג/ד' בגליל מערבי. בנוסף, נזרעו השנה כ-600 דונם פימה אורגנית עם יבול ממוצע של כ-130 ק"ג/ד'. גם השנה מזרע זני הפימה התבסס על שני הזנים עיקריים: 70-V-וגלית 6 ועמד על כ-19,200 דונם ומזרע זני המכלוא עמד על היקף של כ-4,000 דונם. בנוסף, היקף מזרע זני "הורים" למיניהם וזנים "שונים" עמד על כ-1,600 דונם.

עונת המיון ארכה כ-3 חודשים, במהלכה מיוני כ-22,000 כריכות: כ-18,000 כריכות פימה (מייצגות ייצור של כ-4,150 טון סיבים), כ-3,400 כריכות אקלפי (המייצגות ייצור של כ-790 טון סיבים) וכ-1,000 כריכות אקלה (המייצגות ייצור של כ-190 טון סיבים).

מיוני הפימה של העונה מובאים בטבלאות מס' 1 ו-3. מתוך הטבלאות ניתן לראות שהמיון השנה היה דומה מאוד לשנים קודמות ובכלל, מגמת השיפור במהלך השנים נמשכת. יחד עם זאת, ניתן לראות כי עדיין ישנם אחוזי מיון, אמנם, גם הם במגמת ירידה, בדרגות האיכות הנמוכות (40,60,90 וכיו"ב) שמקורם בעיקר בשילוכים לא טובים ובתוספת של קטיף בלחיות גבוהות או גליליות שהגיעו לניפוט בלחות גבוהה (בא לידי ביטוי יותר בכותנת המכלוא מאשר בפימה).

טבלאות מסכמות

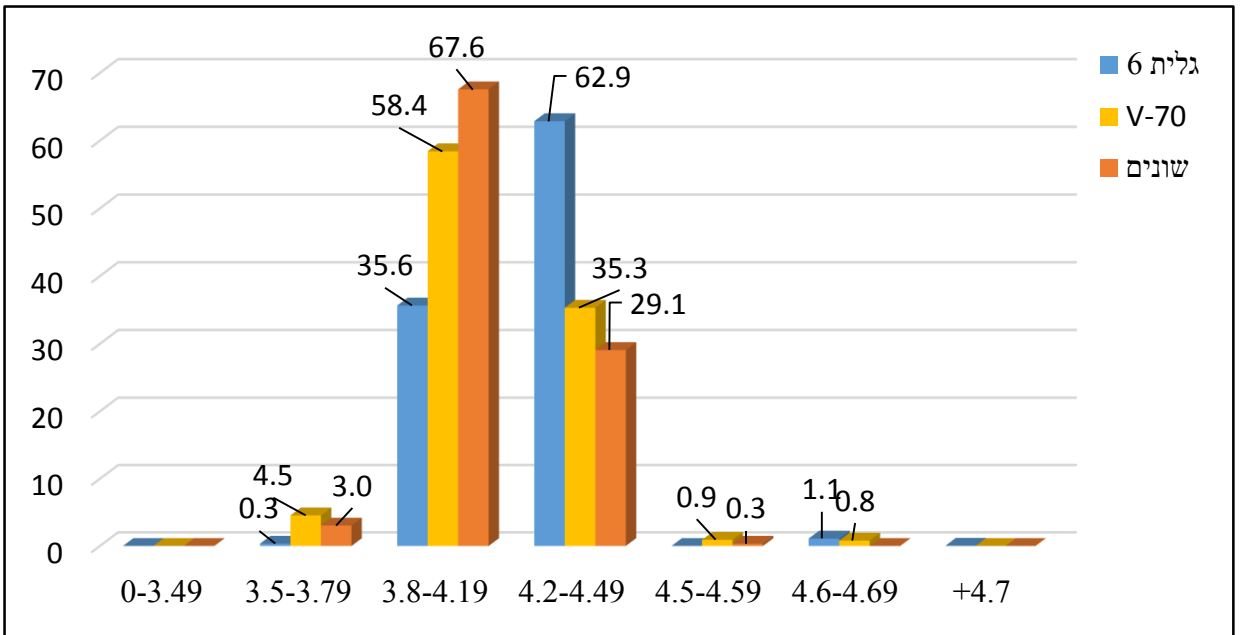
טבלה מס' 1: פימה השוואת איכויות (%), רב שנתי

מיון	2021	2020	2019	2018	2017
20	89.0	90.5	88.9	73.9	73.0
30	7.8	8.8	7.7	22.0	23.5
40	2.8	0.7	2.7	3.5	2.8
60	0.2	0.1	0.7	0.6	0.1
90	0.3	-	-	-	0.6

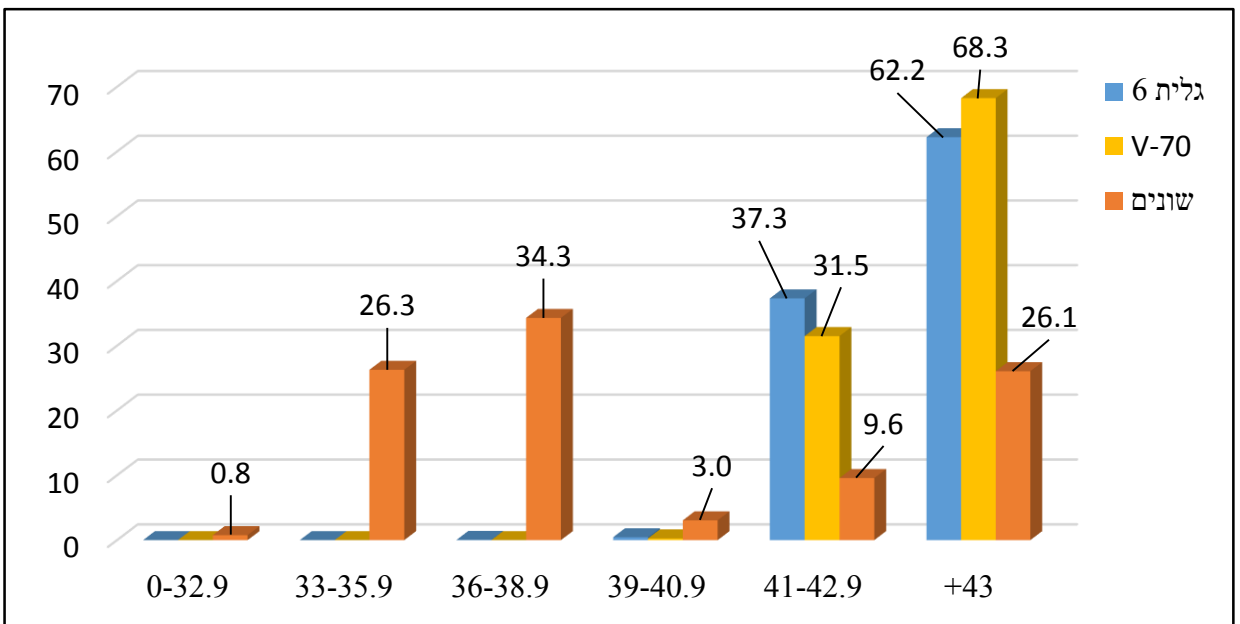
טבלה מס' 2: אקלפי השוואת איכויות (%), רב שנתי

מיון	2021	2020	2019	2018	2017
20	86.7	77.0	77.7	82.6	69.5
30	10.8	12.8	16.4	14.8	26.9
40	2	9.7	4.5	2.5	3.0
B.G	0.5	0.5	1.4	0.1	0.6

חוזק	עדינות	אורך	טיב	% סיבים	אזור
43.47	4.15	1.47	25	33	ג. מערבי
43.80	4.05	1.48	23	31	עמקים מזרחיים
43.23	4.11	1.48	21	33	עמק יזרעאל
44.60	4.20	1.50	21	33	גרנות
43.72	4.32	1.46	22	33	נגב ודרום - מערב
42.89	4.11	1.45	21	33	נגב ודרום-מזרח

איור מס' 1: פימה- התפלגות עדינויות לפי זנים (% מיבול סיבים לכל זן)

איור מס' 2: פימה- התפלגות זן וטווח חוזק לפי יבול סיבים לזן (% מיבול סיבים לכל זן)

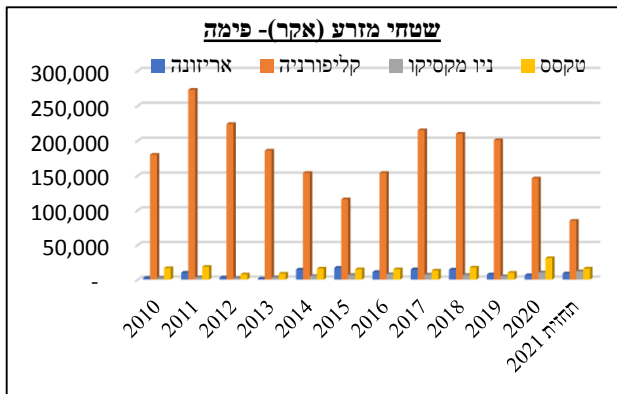
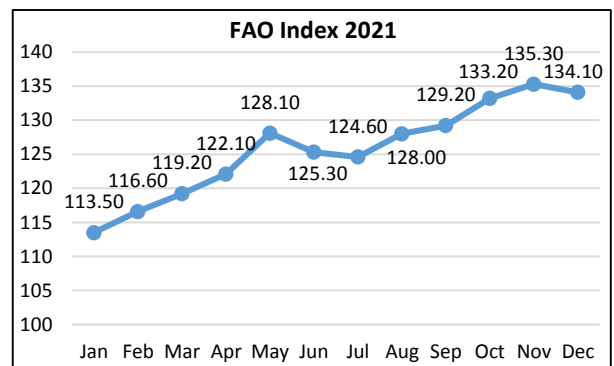
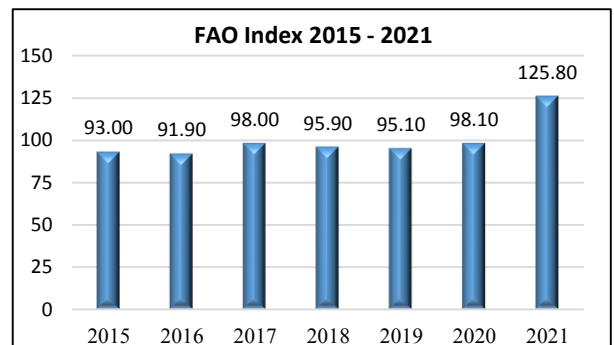
סיכום שנת 2021 בעולם הכותנה

יזר לנדאו – מנכ"ל מועצת הכותנה

כאשר אנחנו מנתחים את הסיבות לשינוי הדרמטי אותו חוונו במהלך 2021, אנו רואים מספר תופעות מעניינות. קפיצה בביקושים לאחר של קיפאון מוחלט בשוק עקב הקורונה, עלייה משמעותית בדרישה למוצרי איכות, טרנד עולמי של צמצום השימוש בסיב הסינטטי (במיוחד של חברות ההלבשה הגדולות). על כל אלה יש להוסיף את משבר ההובלה הימית ומשבר המים בקליפורניה, אשר גרם לצמצום של מעל ל-30% בשטחי המזרע של הפימה.

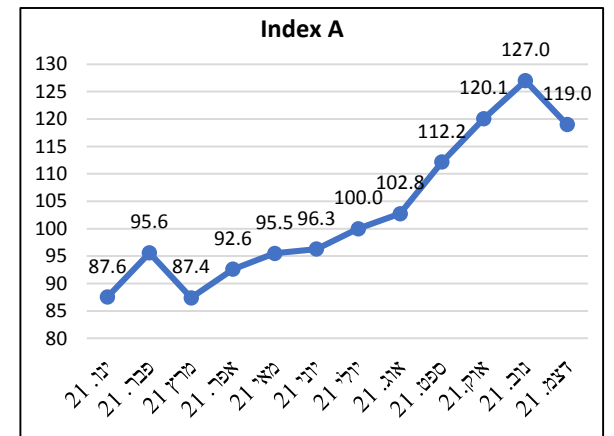
ארה"ב מייצרת מעל 90% מהפימה בעולם. בשנת 2019 ייצרה קליפורניה כ-90% מהפימה בארה"ב, בשנת 2020 מהפימה בארה"ב ובשנת 2021 פחות מ-70%.

שנת 2021 החלה כאשר מחירי הגרעינים בעולם ואיתם גם מחירי הכותנה נמצאים במגמת עלייה. מדד FAO המודד את מחירי הסחורות של סל מוצרי המזון זינק במהלך 2021.

לאור העובדה כי משבר המים בקליפורניה לא ייפתר בשנתיים-שלוש הקרובות ובסדרי העדיפות של השימושים במים, הכותנה נמצאת בתחתית הרשימה, ניתן לצפות בזהירות המתבקשת, כי מחירי הפימה יישארו גבוהים, גם אם לא ברמות של 3\$/ליברה.

מחירי הכותנה הגיבו בהתאם לעליית מחירי הסחורות, ואנו רואים זאת באינדקס A המייצג את מחירי האקלה.

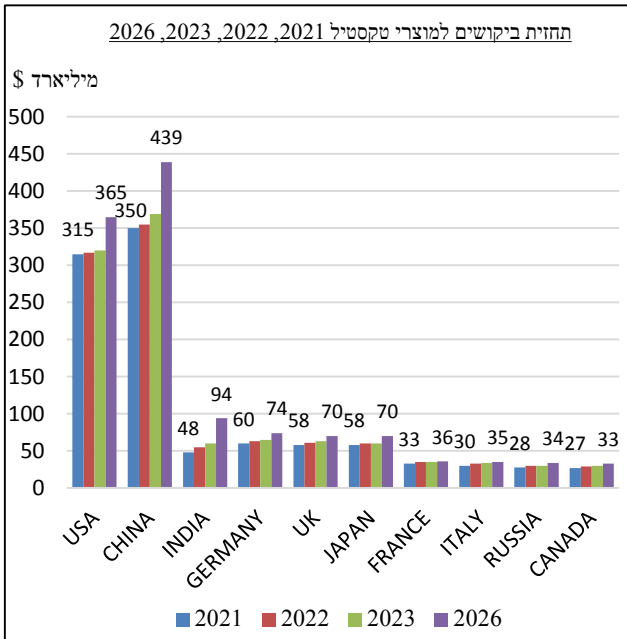
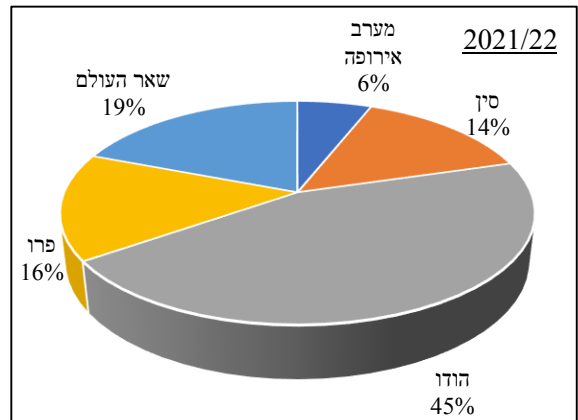
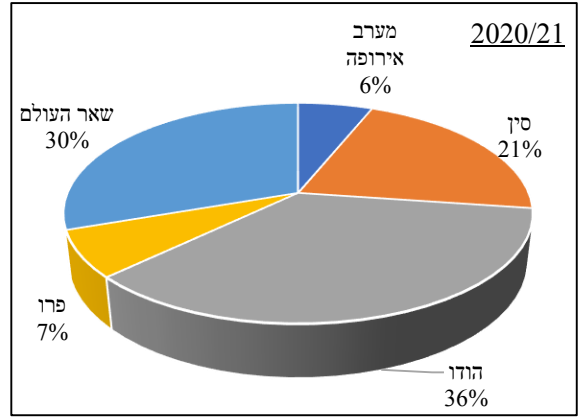

נראה כי הקורונה, על הווריאנטים השונים שלה תישאר איתנו עוד תקופה לא קצרה. העולם נכנס ויוצא מסגרים ומגבלות תנועה, משבר השינוע העולמי רחוק מלהסתיים והעולם משנה את פניו בכל הקשור להתארגנות של צמצום אורך שרשראות האספקה.

תחזיות שנעשו מצביעות על המשך מגמה של עליה בצריכת מוצרי טקסטיל ב-5 השנים הבאות.

בהסתכלות גלובלית נין לראות כי המאבק של המערב כנגד ההתנהלות של ממשלת סין, נגד המיעוט האויגורי המרוכזים באזור שינגיאנג, שם מגדלים את מירב הכותנה בסין, נותן אותותיו. חלקה של הודו גדל משמעותית על חשבונה של סין.

ייצוא פימה מארה"ב-

השינויים הגלובליים עובדים כרגע לטובתנו וניתן להאמין במידה לא קטנה של אופטימיות, כי ענף הכותנה בכלל והסיב הארוך בפרט, ידעו ימים טובים עוד תקופה לא קצרה.

סיכום יבול והישגים – עונת 2021

יונתן ספנסר – רכז פרויקטים BCI, 250 ו"חקלאות וקיימות"

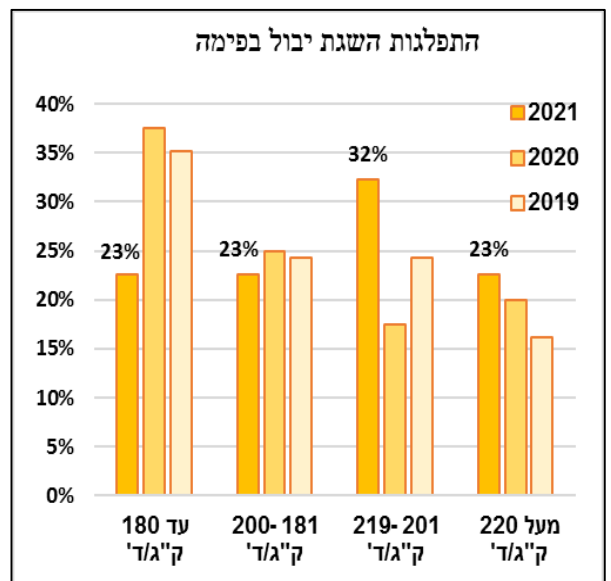
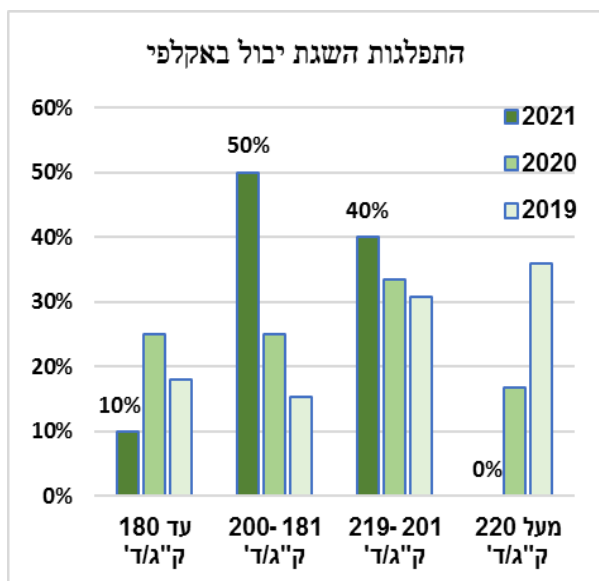
מניתוח היבולים הממוצעים למשק, עולה שהשנה יש הבדלים קיצוניים בין מגדלים. בין אלו שהשיגו 150 ק"ג/ד' ופחות לאלו שעומדים על כ- 240 ק"ג/ד'. ומעלה בין הסיבות להבדלים קיצוניים אלו ניתן למנות את מחלת המקרופומינה שכלל לא נעלמה מהשטח, כשחלקות מסוימות סבלו קשה מירידת יבול בגין המחלה השנה. סיבות נוספות הן ההבדלים בתנאי הגידול במשקים שונים: אקלימית, רמת נגיעות בפגעים, רמת הביצוע החקלאי בשטח ובוודאי גם סיבות שאיננו יודעים להצביע עליהם. בהקשר זה "עמידות השדה" של האקלפי בולטת לטובה: הסבילות לתנאי יובש, למקרופומינה, ולעונת הגידול הקצרה יותר המיטיבה עם זן זה בהקשר של הוצאות הדברה והוצאות ייצור בכלל. ומכאן שהכושר להשיג יבול באקלפי יציב יותר, אם כי כאמור היה נמוך השנה.

על אף ירידה ניכרת בגודל המזרע השנה, הענף ממשיך מסורת של ניתוח התוצאות במטרה ללמוד ולהשתפר. שנת 2021 הייתה טובה מבחינת תוצאות היבול ובמיוחד בזן פימה. הזן אקלפי הניב פחות מרמתו בשנים קודמות. יתכן שירידה זו קשורה לגודל המזרע הקטן, כ- 4,000 דונם, שבחלקן חלקות דו-גידול, גידול על שטחים פחות פוריים וחלקות ניסוי של מכלואים חדשים.

היבול הממוצע הארצי בפימה - על שטח של כ- 19,000 דונם עמד על 203 ק"ג/ד', כאשר באקלפי היבול עומד על ממוצע של 197 ק"ג/ד' בלבד בממוצע ארצי כולל – דומה לרמתו בעונת 2020.

בפימה מעל חצי (55%) מהמגדלים השיגו יבול גבוה מ- 200 ק"ג/ד', צעד נוסף לקראת השגת ממוצע של 250 ק"ג סיבים בארץ. בזן זה כמעט רבע (23%) מהמגדלים השיגו מעל 220 ק"ג/ד' סיבים לדונם.

סיכום התפלגות הישגי מגדלים בעונת 2021 לעומת 2020 ו- 2019 מוצג מטה.

מצטייני אקלפי (יבול מעל 200 ק"ג/ד')

מגדל	שטח (ד')	יבול סיבים (ק"ג/ג'ד')
רודוי שמשון	140	217
בני דרום	388	217
יבנה	504	213
שדות חמד	470	211
עיץ שמר	120	201

ברכות למצטיינים שמהווים דוגמה ליכולות ביצוע, ומדגימים את מימוש פוטנציאל היבול שניתן להשיג בגידול כותנה.

במקביל להישגים אלו, מגמת התפתחות היבול של סיבי הכותנה בישראל מראה שנכון להיום בכל שנה ממשיכים להתווסף כ-1.77 ק"ג/ד' סיבים ליבול הפימה ו-0.97 ק"ג/ד' סיבים ליבול האקלפי, במוצע.

שיפור מתמשך זה הוא תוצאה של מעשי ידי אדם ובהם מקצועיות והקפדה בגידול, פיתוח זנים, מחקר ופיתוח, יישום טכנולוגיות ושיטות, הקפדה והתמדה על מצוינות לכל אורך שרשרת הייצור.

אנו מאחלים הצלחה למתמידים בגידול בכל הזנים גם 2022 ולהבא!!

סימן להצלחה ענפית מעבר ליבול ואיכות גבוהים היא היכולת לייצר יבול במגוון תנאים על ידי כלל המגדלים.

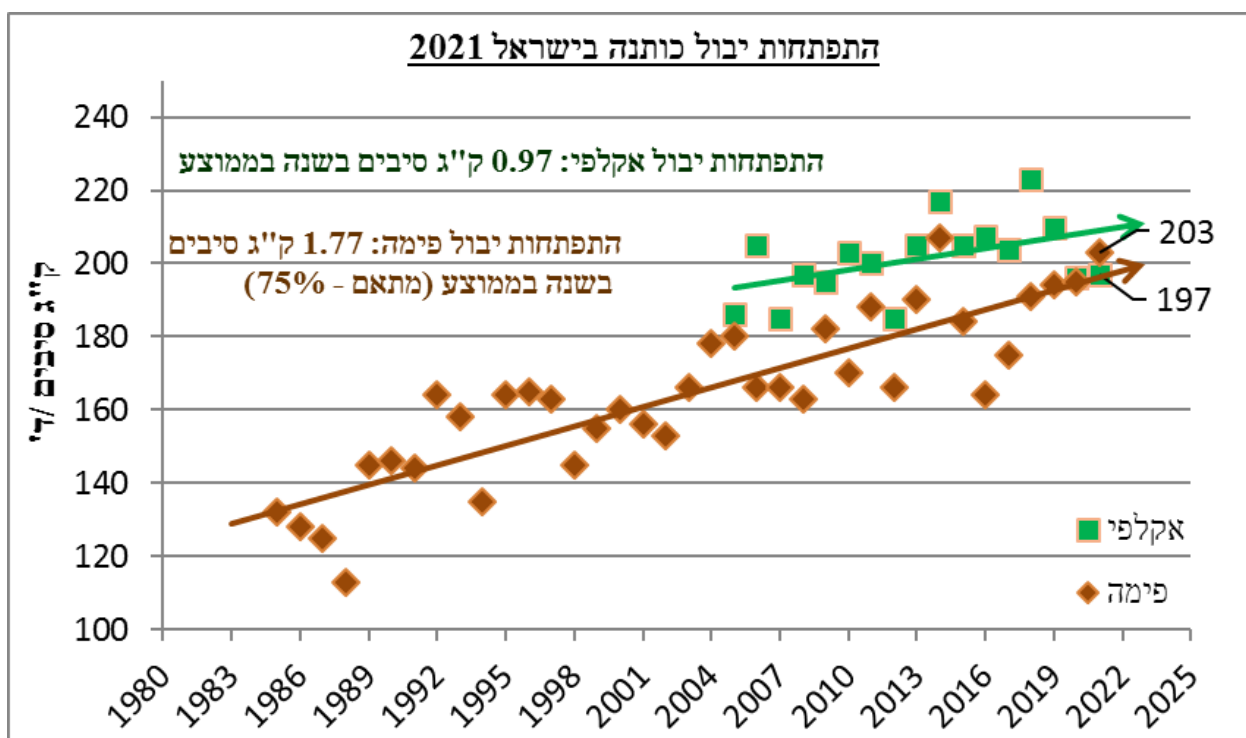
תנאים אלו הם האקלים החם, הפוקד אותנו מזה מספר שנים ברצף, מסימני שינויי האקלים הגלובלי, המקרופומינה שלא נעלמה מהשדות, זחל ורוד שמחזורי חייו מושפעים מהטמפרטורה, ואף אתגרים בחזית הטיפוח ועליה בדחיפות הצורך בפיתוח זנים עמידים יותר לחום ועקות נוספות.

בכל החזיתות הללו הענף חייב להמשיך ולפועל ובכולם לעשות מאמצים מוגברים למציאת פתרונות, והם פרויקטים לפיתוח המלצות למגדלים, מחקר ופיתוח בתחומים עיקריים, וטיפוח מתמשך להתגברות על האתגרים והעלאת היבול והרווחיות.

גם השנה – עונת 2021, נציין את המגדלים המצטיינים בכל אחד משני הזנים העיקריים:

מצטייני פימה (יבול מעל 220 ק"ג/ד')

מגדל	שטח (ד')	יבול סיבים (ק"ג/ג'ד')
גד"ש ש.כ.ל	200	253
יבנה	1,196	235
שדה יואב	1,103	232
אלונים	285	232
גד"ש חפר	700	231
שעלבים	610	224
סער	165	222

כותנה וקיימות

להטמעת נהלים, הנחיות ותרבות ארגונית לשמירה על מגוון ביולוגי.

הצעותינו, אשר כוללות פיתוח פרוטוקול ניהול סביבתי של מגדלים בנושאי גידול כותנה תוך מודעות ופעולה סביבתית התקבלו על ידי שני הארגונים והן יצאו לדרך במהלך 2021.

המלווה של ענף הכותנה והעומד בראש צוות פיתוח הפרוטוקול מטעם "טבע-ביז" הינו ד"ר גיא רותם – אקולוג ותיק ובעל משרד המתמחה בתחום.

הצעות המחקר והפיתוח ל-BC כמו גם ל"טבע-ביז" הוגשו מטעם המועצה על ידי לירון ישראלי, אקולוג ממכון דש"א ואוניברסיטת ת"א אשר ינהל פרויקט מקביל ומשלים במסגרת דוקטורט בתחום פיתוח הפרוטוקול לניהול סביבתי עבור המגדלים.

לעת עתה מתבצעת פעילות ותצפיות שטח שמטרתן מניעת סחף קרקעות כמו גם חידוש מגוון המינים בשולי שדות תוך פיתוח פרוטוקול התנהלות עבור מגדלים.

הפעילות מתבצעת בארבעה אתרים במקביל בגד"ש אורן, צב"ר קמ"ה, הזורע, ובגד"ש העמק.

פיתוח פרוטוקולים אלו כמו גם עקרונות וקריטריונים בעלי ההכרה העולמית של ה-BCI לקידום הקיימות צפויים לשקם את המוניטין של הכותנה כמוצר בר קיימא עבור הענף ועבור משתמשי הכותנה בעולם כולו.

ייצור ואספקת "כותנה משופרת" מישראל פותחים הזדמנויות חדשות לכותנה הישראלית, ובהם, אספקה לקניינים מובילים וחשובים. לפיכך, כניסה לייצור "כותנה משופרת" ידידותית לסביבה מתאימה כמסגרת למיתוג ולשיווק כותנה ישראלית משופרת – **ELS Better Cotton** ובכלל זה הכרה, שיפור תדמית, הגדלת חוג הלקוחות, מכירות, ואף אפשרות לגביית מחיר עבור מותג כותנה מיוחד ואיכותי בעתיד.

לפרטים נוספים בנושאי BCI וטבע-ביז:

<http://bettercotton.org>

ו- <https://tevabiz.org.il/about/>

אתר המחקר: שיקום גדות נחל קייני (גד"ש העמק)

כחלק ממאמציה לשפר את תפיסת איכותה ושוויה של הכותנה הישראלית בשוק, מועצת הכותנה השלימה כבר מעונת 2015 את הצטרפותה לארגון **BCI Better Cotton Initiative** – "היוזמה לכותנה משופרת" או בשמה החדש **Better Cotton (BC)**.

בשנתיים האחרונות צוות המועצה השלים מהלך נוסף בשדרוג היחסים עם BCI ולאחר חתימה על הסכם בשלהי 2020 המועצה נחשבת כיום "שותף אסטרטגי" של BC. המשמעות היא שארגון BC מכיר בתקן גידול הכותנה הישראלית ולפיכך הענף רכש את הזכות לנהל עצמאית את העמידה בתקן ובבקרת נהלי הגידול והניהול של ייצור וטיפול בכותנה הישראלית מהשדה דרך מחסני הכריכות ועד השוק תוך שבכותנה תישב כותנת BC.

ההכרה בערכי BC וההבנה שערכי קיימות הם בעלי חשיבות לענף ולסביבה, הם שהביאו את הנהלת המועצה להחליט על קידום פעילותה בתחום העיסוק בקיימות ולהעלות את מודעות המגדלים והענף כולו לחשיבות הנושא.

כרקע, הכותנה היא עדיין הסיב הטבעי החשוב והנפוץ ביותר בתעשיית הטקסטיל של ימינו. כמו גם, זהו גידול מחזור חשוב ביותר למגדלים אצלנו ובמדינות רבות בעולם, גדולות כקטנות.

היסטורית, הכותנה ידועה לשימצה בעולם, וזהו האתגר הסביבתי של שלה. הכותנה נתפשה כגידול צמא, האחראי לדלדול משאבי המים הטבעיים בעולם; צריכת מינונים מאסיביים של כימיקלים רעילים, המואשמת בשיבוש מערכות אקולוגיות ופגיעה בבריאות האדם; וכמי שמנצלת עבודה זולה הקשורה לעיתים בעבודה בכפייה.

לא עוד. בעשורים האחרונים תכונות מחקר ופיתוח כותנה ברחבי העולם הובילו להפחתה דרמטית בשימוש בקרקע, ובאבדן קרקעות, בחסכון בשימוש במים, בשימוש יעיל באנרגיה ובירידה משמעותית ביישום כימיקלים בעזרת הביוטכנולוגיה ומעבר להדברת מזיקים משולבת. הכותנה הופכת ביתר שאת לממוכנת ברחבי העולם, והצורך בעבודת כפיים אינטנסיבית הולכת ופוחתת.

זאת ועוד, התובנה בשנים האחרונות, שסיב סינטטי איננו מתכלה כלל ועיקר, והצטרפותו בסביבה הימית והיבשתית ונזקיו הם בנסיקה, מאירה את הכותנה באור חדש והיובי כסיב טבעי ובר קיימא.

עם הצטרפות הענף ל-BC ממקום של אמונה בערכים משותפים, וגם על רקע שינויי האקלים והשפעותיו העומדים לפתחנו, הגיע העת לפעול במישור הסביבתי כמו גם לרענן את מוניטין הכותנה כגידול בר-קיימא וידידותי לסביבה.

כחלק ממאמץ זה מועצת הכותנה נרתמה והגישה תכניות פעולה למימון פעילות "כותנה וסביבה" הן ל-BCI אשר הקימה קרן לטובת הנושא, כמו גם ל"טבע-ביז".

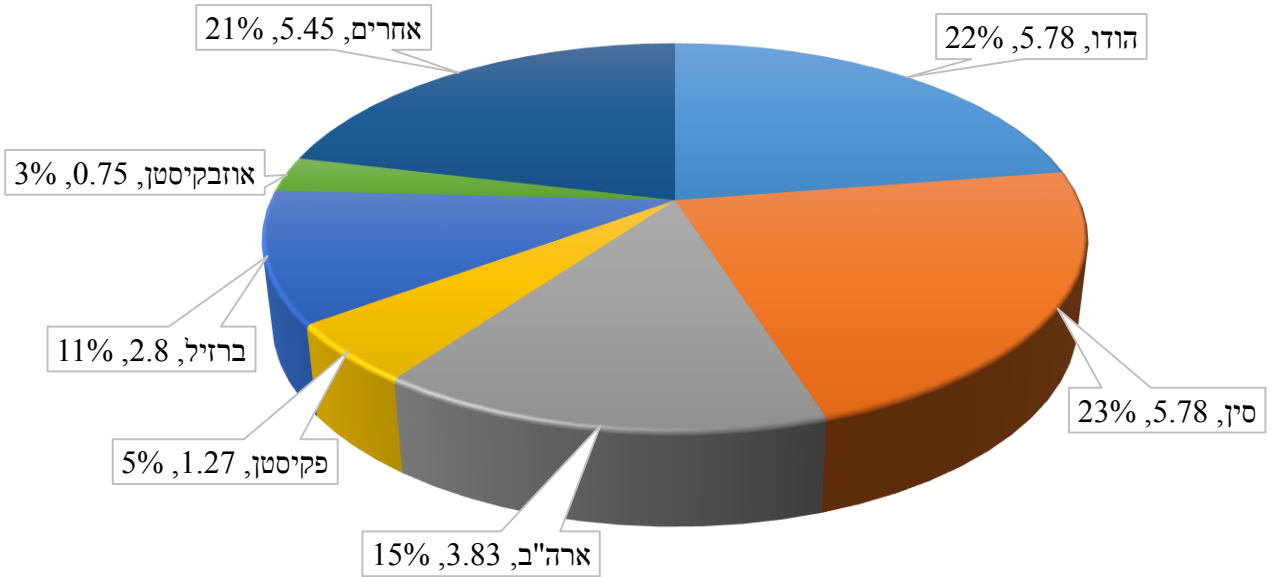
טבע BIZ

עסקים שומרים על המגוון הביולוגי

טבע ביז הוא מיזם עסקים וטבע, בהובלת החברה להגנת הטבע ובשיתוף חברות מובילות במשק, המשרד להגנת הסביבה ורשות הטבע והגנים.

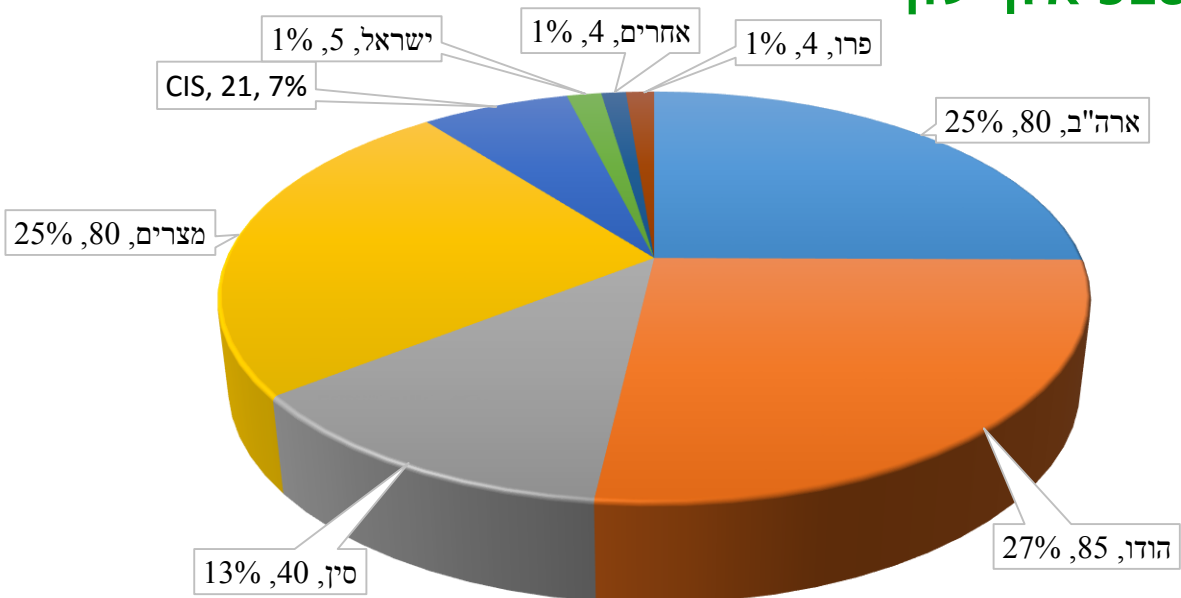
המיזם מציע לחברות עסקיות כלי ניהול, פרוטוקול דיווח לתחום המגוון הביולוגי, ותמיכה בקידום תהליכים ארגוניים

ייצור עולמי של כותנה
 בעונת 2021
 25.6 מיליון טון

Cotlook February 2022

ייצור עולמי של כותנה
 ארוכת סיב
 בעונת 2021
 318 אלף טון

Cotlook February 2022

